

Kokkurin umborð á Kongshavn**Elti við hond til 28 manns hvønn dag**

– Lívið umborð á Kongshavn var eitt gott lív, men at tann eini túrurin skuldi enda sum ein kend nútíðarskaldsøga, tað vardi meg ikki, sigur Salli av Hellunum. Hann gøddi rithøvundan, meðan skrokkurin til bókina "Í Grønlandi við Kongshavn" varð skrivaður

Eftir Jústinus Eidesgaard
Myndir: Kalmar Lindenskov o.a.

Týsdagin í komandi viku fyllir ein kendur hellumaður áttati ár. Hann var føddur 13. september 1914. Í kirkjubókini stendur hann doyptur sum Salemon Johannesen. Tó, ikki ein livandi sál kundi funnið uppá at kallað hann Salemon hvørki á Hellunum ella í byggunum har í nánd. Salemon verður kallaður Salli og tað er bert í rútabrøvum at dópsnavn hansara verður skrivað. Stytta navnið Salli hóskar eisini væl til hendan snøgga lágvaksna tætta

mann, sum ikki fer út undir viðan himin, uttan at reyða føroyska hógvanstendur sum eitt prýði ovast á knokkinum. Altíð á sama hátt hellandi eitt sindur uppá skrá.

Kokkar hava verið nógvir millum ár og dag Føroyum, men tað er fáum beskorið at verða ódeyðiliggjörður í eini skaldsøgu. Sum er vorðin ein sonn perla í føroyskum skaldskapi. Salli var kokkurin sum gav rithøvundanum, Magnus Dam Jacobsen, sála, tímligu føðina, grønlandstúrin 1965, tá skrokkurin til bók-

ina "Í Grønlandi við Kongshavn" varð skrivaður. Bókin er ein blandingur av dagbók um skipslívið umborð á Kongshavn og hugleiðingar hjá høvundanum um alt millum himmal og jørð. Nakað av tí besta sum er skrivað á føroyskum av einum sonnum eygleiðara.

Kokkur í 25 ár

Aftur til Salla, ið nú telst millum tey elstu í niðurstubugðini á Hellunum.

Salli fór sum fimtanáragamal til sjós. Hetta var í 1930. Fyrsta skipið hann var við kallaðist Múlin og teir royndu undir Íslandi. Fyrstu mongu árin sigldi Salli sum vanligur fiskimaður. Aftaná kriggið kom hann í kokkalæru umborð á skipi.

– Eg var við Sólbrún og Meinhard Emil á Gutta í Oyndarfirði lærði meg at baka breyð. Síðan hendan túrin var er bert onkun hendinga túrin aftur til sjós sum fiskimaður, eg varð altíð biðin sum kokkur, sigur Salli.

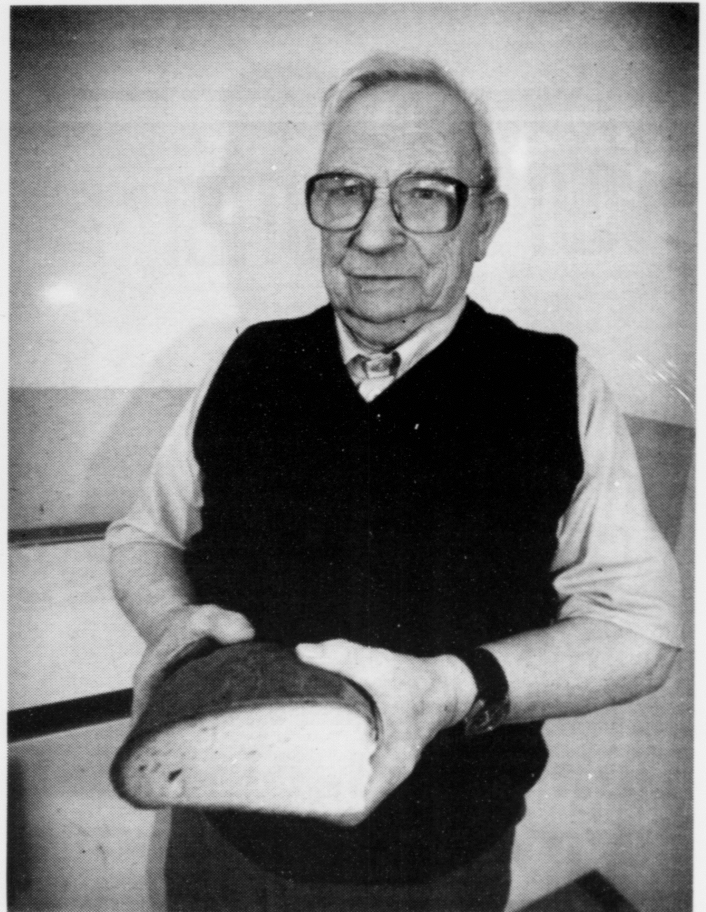
– Eg fylti 60 á Kappanum og var var 62 tá eg legðist uppi, sigur Salli.

Góð ár við Kongshavn

Salli sigldi átta ár við Kongshavn, harav sjei sum kokkur. Hetta var í sekstíárunum og Salli minnst við einum smíli aftur at hesa tíð.

– At verða við móðurskipi við fleiri útróðrarbátar var stríggj lív. 28 manns við og teir skuldu hava mat, nógvan mat, sigur Salli.

– Eg bakaði breyð hvønn einsta dag til hesar menn, bæði tað teir ótu umborð og eisini til tað teir skuldu hava

í matskrini á útróðri.

– Skuffan umborð á Kongshavn tók 20 pund og eg bakaði tvær reisir uppi hana av rugbreyði um dagin. Eisini varð køka bakað hvønn einasta dag. Alt varð knað við hond. Tað sama var við knettum og frikadellum, her elti eg

eisini við hond, ongin miksari var umborð. Men eg hevði eisini alíð messudrong at ganga mær til handar, sigur Salli.

Gott skoðsmál frá rithøvundanum

Sunnudagin 18. juli 1965 skrivar Magnus Dam Jacob-

sen í dagbók síni. Kongshavn liggur tá á Fiskifjörðinum í Vesturgrønlandi:

"Kokkadrongurin vaskar upp, meðan kokkurin ger lagkøkur. Hetta er fast aftur við seinnapartskaffinum sunnudagar. Væl liggur fyri hjá honum. At vera kokkur umborð á skipi, kann vera hart og ótakksamt starv. Ikki so lægt, her er ikki so nógv annað enn matur at váka sær í. Hann skal matgera til menn, ið eru heiman frá kvinnum, konum, gentum, børnum, ættfólki og vinum. Her er einki, ið kann hjálpa uppá vanan, ið alt arbeiðið førir við sær. Kokkurin skal bæði vera konufólk og brennivín, vikubløð, tíndi, vinarlag, bygdatúnið og Áarvegurin. Maturin er tann "ið leiðirnar kann beina". Her má orðatakið sannast, at "vegurin til mannsins hjarta gongur gjøgnum magan". Góðir kokkar fáa rós og kærleika, meðan vána kokkar ganga kryplaðir undir byrðuni av øllum heimstins syndum og vanlukkum."

Magnus Dam Jacobsen hevði ódeyðiliggjört Salla í bók síni "Í Grønlandi við Kongshavn"

Salli utanfyri húsini hann bygdi í 1953